

Úvodní stránka>Soudní řízení>Občanskoprávní věci>Který soud je příslušný?

Který soud je příslušný?

Slovensko

## 1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

K řízení v občanských věcech v prvním stupni je zásadně příslušný obecný soud, kterým je ve většině případů okresní soud (*okresný súd*) [§ 12 občanského sporného řádu (*Civilný sporový poriadok*, CSP)] a ve výjimečných případech krajský soud (*krajský súd*) (§ 31 CSP). V určitých případech je třeba se obrátit na specializovaný soud (viz odpověď na otázku č. 3).

## 2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Věcnou příslušností se obecně rozumí vymezení působnosti soudu rozhodovat věci v prvním stupni mezi soudy různého druhu. To znamená určit, zda je k rozhodování věci v prvním stupni příslušný okresní nebo krajský soud. Okresní soudy mají obecně pravomoc projednávat občanskoprávní věci v prvním stupni (§ 12 CSP). V určitých případech stanovených zákonem rozhodují krajské soudy jakožto soudy prvního stupně (§ 31 CSP). Základním kritériem pro určení pravomoci soudu je povaha věci.

Jednání před soudy prvního stupně jsou základem řízení před soudem. Každou věc musí nejprve projednat soud prvního stupně. Pro určení věcné příslušnosti jsou rozhodující okolnosti, které existují v okamžiku zahájení jednání, tedy v den, kdy soud obdrží žalobu / návrh na zahájení řízení. Změna okolností v průběhu řízení nemá vliv na již jednou založenou věcnou příslušnost.

Věcná příslušnost je jednou ze základních procesních podmínek, které se týkají soudu. Její splnění zkoumá soud z moci úřední ve všech fázích soudního řízení a na všech stupních, tudíž není třeba vznášet námitku věcné nepřislušnosti. Zjistí-li soud, že je věcně nepřislušný, je povinen věc postoupit věcně příslušnému soudu. O tom soud žalobce / navrhovatele vyrozumí. Byla-li žaloba / návrh již doručena žalovanému / odpůrci, musí soud o postoupení věci věcně příslušnému soudu vyrozumět také tuto stranu. Spor o věcnou příslušnost může vyvstat pouze mezi okresním a krajským soudem, neboť Nejvyšší soud (*Najvyšší súd*) nemůže být věcně příslušný k řízení v prvním stupni. Spor o věcnou příslušnost mezi okresním a krajským soudem rozhodne Nejvyšší soud, který je oběma soudům nadřízen při rozhodování o věcné příslušnosti.

### 2.1 Rozlišuji se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Soustava soudů Slovenské republiky je třístupňová: okresní soudy, krajské soudy a Nejvyšší soud. Okresní soudy jsou příslušné k projednávání občanskoprávních věcí v prvním stupni (§ 12 CSP). Krajské soudy jsou příslušné k projednávání věcí ve druhém stupni, což znamená, že opravné prostředky proti rozhodnutím okresních soudů jsou vždy projednávány soudy krajskými. Výjimkou jsou spory z abstraktní kontroly ve spotřebitelských věcech, kdy krajské soudy (Krajský soud v Bratislavě, Krajský soud v Banské Bystrici a Krajský soud v Košicích) rozhodují ve svých obvodech jako soudy prvního stupně (§ 31 CSP).

### 2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Místní příslušnost je upravena občanským sporným řádem a občanským nesporným řádem (*Civilný mimosporový poriadok*, CMP). Ustanovení o místní příslušnosti stanoví, který soud prvního stupně, tedy který konkrétní soud ze všech věcně příslušných soudů, bude věc projednávat a rozhodovat. Platná právní úprava rozlišuje mezi obecnou místní příslušností a zvláštní místní příslušností. Při určování místní příslušnosti soudu je zvláštní místní příslušnost nadřazena. Pokud není zvláštní místní příslušnost určena, použije se obecná místní příslušnost. Místní příslušnost může rovněž být volitelná (alternativní / fakultativní) nebo vylučná. Pokud je místní příslušnost volitelná, navrhovatel si může zvolit, jestli podá návrh u obecného soudu odpůrce nebo u jiného soudu uvedeného v CSP. U vylučné příslušnosti jsou taxativně vyjmenovány věci, v nichž je místně příslušný jiný soud než obecný soud odpůrce. To znamená, že určitý soud je příslušný bez ohledu na to, že obecným soudem odpůrce je jiný soud, a není možnost výběru soudu v dané věci dle vlastního uvážení.

#### 2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

##### Sporné věci

Podle ustanovení CSP je vždy místně příslušný obecný soud odpůrce, pokud není stanoveno jinak (§ 13 CSP).

Obecným soudem fyzické osoby je soud, v jehož obvodu má fyzická osoba adresu trvalého pobytu (§ 14 CSP).

Obecným soudem právnické osoby je soud, v jehož obvodu má právnická osoba adresu sídla (§ 15 odst. 1 CSP). Obecným soudem zahraniční právnické osoby je soud, v jehož obvodu má zahraniční právnická osoba organizační složku v Slovenské republice (§ 15 odst. 2 CSP).

Pokud obecný soud nelze takto určit, je obecným soudem soud, v jehož obvodu měla fyzická osoba nebo právnická osoba poslední adresu trvalého pobytu nebo adresu sídla v Slovenské republice; pokud takový soud není, pak je příslušným ten soud, v jehož obvodu se nachází majetek osoby (§ 16 CSP).

Obecným soudem státu je soud, v jehož obvodu nastala skutečnost, která zakládá uplatněné právo (§ 17 CSP).

##### Nesporné věci

V nesporných věcech (§ 3 CMP) je místně příslušný soud, o kterém to stanoví zákon. Pokud místní příslušnost nelze takto určit, je místně příslušný obecný soud navrhovatele.

#### 2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

##### 2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Alternativní příslušnost soudu (volitelná příslušnost) odráží právo navrhovatele vybrat si namísto obecného soudu odpůrce soud příslušný podle § 19 CSP.

Kromě obecného soudu odpůrce je rovněž místně příslušný i soud, v jehož obvodu:

- je místo výkonu práce žalovaného podle jeho pracovní smlouvy,
- nastala skutečnost zakládající nárok na náhradu škody,
- je umístěna organizační složka žalovaného právního subjektu, pokud se spor týká této složky,
- má navrhovatel, který je spotřebitelem, adresu trvalého pobytu, pokud jde o spotřebitelský spor nebo pokud se řízení týká sporů souvisejících se spotřebitelským rozhodčím řízením,
- má navrhovatel adresu trvalého pobytu nebo sídla, anebo v případě zahraniční právnické osoby, kde má svou organizační složku, pokud jde o antidiskriminační spor.

##### 2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Výlučná příslušnost ve **sporných věcech** znamená povinnost žalujícího zvolit namísto obecného soudu žalovaného soud příslušný podle § 20 CSP. To znamená, že v následujících případech je místně příslušným k projednávání věci soud:

- a) v jehož obvodu leží nemovitost, pokud jde o spor týkající se věcného práva k ní,
- b) v jehož obvodu probíhá dědické řízení, pokud jde o spor v souvislosti s tímto řízením,
- c) v jehož obvodu probíhá exekuční řízení, pokud jde o spor vzešlý ze zvláštní povahy tohoto řízení,
- d) v jehož obvodu probíhá úpadkové nebo restrukturalizační řízení, pokud jde o spor vzešlý ze zvláštní povahy tohoto řízení, s výjimkou řízení týkajících se vypořádání společného jmění manželů,
- e) v jehož obvodu se nachází místo rozhodčího řízení, pokud se spor týká rozhodčího řízení, s výjimkou spotřebitelského rozhodčího řízení; pokud se místo rozhodčího řízení nachází mimo území Slovenské republiky, bude věc projednávat soud, v jehož obvodu má odpůrce adresu trvalého pobytu nebo sídla nebo organizační složku; pokud odpůrce nemá adresu trvalého pobytu nebo v případě zahraniční právnické osoby adresu sídla nebo organizační složku na území Slovenské republiky, bude k projednávání věci příslušný ten soud, v jehož obvodu má navrhovatel adresu trvalého pobytu nebo sídla nebo organizační složku.

Výlučná příslušnost v **nesporných věcech** znamená, že namísto obecného soudu je příslušný následující soud:

Místně příslušný ve věcech **rozvodu manželství** je soud, v jehož obvodu měli manželé poslední společné bydliště za předpokladu, že alespoň jeden z nich má stále bydliště v obvodu soudu. Jinak je místně příslušný obecný soud toho z manželů, který návrh nepodal. Pokud příslušnost nelze určit tímto způsobem, příslušným bude obecný soud navrhovatele (§ 92 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **určení neplatnosti** nebo **neexistence manželství** je soud, v jehož obvodu měli manželé poslední společné bydliště za předpokladu, že alespoň jeden z nich má stále bydliště v obvodu soudu. Jinak je místně příslušný obecný soud toho z manželů, který návrh nepodal. Pokud příslušnost nelze určit tímto způsobem, příslušným bude obecný soud jednoho z manželů (§ 101 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **soudní ochrany nezletilých** je soud, v jehož obvodu měla nezletilá osoba bydliště určené dohodou rodičů či jinak v souladu se zákonem (§ 112 odst. 1 CMP) na počátku řízení.

Místně příslušný v řízeních týkajících se **osvojení** je soud, v jehož obvodu mělo dítě na počátku řízení bydliště určené dohodou rodičů či jinak v souladu se zákonem. Pokud takový soud není, bude příslušným k projednání věci soud, v jehož obvodu se dítě zdržuje (§ 136 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **způsobilosti k právním úkonům** je soud, v jehož obvodu má osoba, o jejíž způsobilost jde, bydliště (§ 232 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **připustnosti umístění do zdravotnického zařízení a držení ve zdravotnickém zařízení** je soud, v jehož obvodu se zdravotnické zařízení nachází (§ 252 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **ustanovení opatrovníka** je soud, v jehož obvodu má bydliště fyzická osoba, jíž se řízení týká; pokud takový soud není, tak soud, v jehož obvodu má tato osoba majetek (§ 273 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **prohlášení za mrtvého** je obecný soud osoby, jež má být prohlášena za mrtvou (§ 220 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **dědictví** je soud, v jehož obvodu:

- a) měl zůstavitel adresu trvalého pobytu v době smrti,
- b) se nacházel zůstavitelův majetek, pokud příslušnost soudu nebyla určena podle písmene a),
- c) zůstavitel zemřel, pokud příslušnost soudu nebyla určena podle písmene a) nebo b) (§ 158 CMP).

K dodatečnému řízení o dědictví je místně příslušný soud, který dědické řízení ukončil (§ 159 CMP).

Pokud v souvislosti s dědickým řízením musí být schválen úkon nezletilého dědice, místně příslušným soudem k tomuto schválení je soud, u kterého probíhá dědické řízení (§ 160 odst. 1 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **notářských úschov** bude soud, v jehož obvodu má sídlo notář, který má peníze, věci nebo cenné papíry v úschově (§ 334 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **umoření cenného papíru vystaveného tuzemskou bankou nebo pobočkou zahraniční banky** bude soud, v jehož obvodu má banka nebo pobočka banky sídlo. Obecný soud navrhovatele je jinak místně příslušný k řízení o umoření listin. Pokud navrhovatel nemá obecný soud na území Slovenské republiky, je místně příslušný soud, v jehož obvodu je platební místo (§ 311 CMP).

### 2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Ne.

### 3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Příslušnost specializovaných soudů je upravena v §§ 22 – 33 CMP; konkrétně jsou zde uvedeny zvláštní soudy s příslušností k:

- a) sporům ze směnek a šeků,
- b) pracovněprávním sporům,
- c) úpadkovému a restrukturalizačnímu řízení,
- d) sporům z průmyslového vlastnictví,
- e) sporům z nekalé soutěže a k autorskoprávním sporům,
- f) sporům z hospodářské soutěže,
- g) sporům týkajícím se rozhodčího řízení,
- h) sporům z burzovních obchodů,
- i) sporům týkajících se určení neplatnosti smlouvy, koncesní pracovní smlouvy nebo rámcové dohody,
- j) sporům z abstraktní kontroly ve spotřebitelských věcech,
- k) sporům o náhradu jaderné škody,
- l) věcem týkajícím se ochranných opatření nařízených v občanskoprávních řízeních jiným členským státem EU.

Poslední aktualizace: 22/04/2022

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.